

Omavelkaisen takauksen myöntäminen lainojen uudelleen järjestelyä varten haettavalle lainalle / Suonenjoen Vesi Oy

Kaupunginhallitus 10.06.2024 § 151
170/02.05.06/2024

Valmistelija: kaupunginjohtaja Juha Piironen, p. 044 758 1403

Suonenjoen Vesi Oy on päättänyt toteuttaa olemassa olevan lainakannan uudelleen järjestelyä, missä on kilpailutettu uutta lainaa yhteensä 4.500.000 eurolla. Nostettavalla lainalla maksetaan pois aikaisemmin otettu korkeammalla lainamarginaalilla oleva vaihtuvakorkoinen laina ja muokataan lainan takaisinmaksuohjelmaa. Lisäksi lainalla rahoitetaan aikaisemmin yhtiön kassavaroin maksettu vesitornin peruskorjaus. Nyt toteuttavalla lainan nostolla on tavoitteena rahoituskulujen alentaminen.

Kilpailutettu rahoitus edellyttää kaupungin omavelkaista takausta. Suonenjoen Vesi Oy:n hallitus tulee esittämään (7.6.2024 § 5), että Suonenjoen kaupunki myöntää omavelkaisen takauksen kilpailutetulle 4.500.000 euron suuruiselle lainalle. Laina tullaan nostamaan esityksen mukaisesti Pohjois-Savon Osuuspankista. Laina-aika 15 vuotta ja korko sidotaan alustavan näkemyksen mukaisesti joko vaihtuvaan 6 kk-viitekorkoon tai viiden vuoden varainhankinnan korkoon tai näiden yhdistelmään. Lainan tarkemmat yksityiskohdat sovitaan tarjouksen mukaisesti yhtiön ja pankin välisellä velkakirjalla ja edellyttää pankilta erillistä luottopäätöstä.

Kuntalain (410/2015) 129 §:n mukaan kunnan myöntämä takaus ei saa vaarantaa kunnan kykyä vastata sille laissa säädetyistä tehtävistä. Kunta ei saa myöntää lainaa, takausta tai muuta vakuutta, jos siihen sisältyy merkittävä taloudellinen riski. Kunnan edut tulee turvata riittävän kattavilla vastavakuutuksilla. Kunta voi myöntää takauksen tai muun vakuuden kilpailutilanteessa markkinoilla toimivan yhteisön velasta tai muusta sitoumuksesta ainoastaan, jos yhteisö kuuluu kuntakonserniin tai se on kuntien tai kuntien ja valtion yhteisessä määräysvallassa.

Sellaista puhtaasti ei-taloudellista toimintaa tai taloudellista toimintaa, joka ei ole kilpailutilanteessa markkinoilla tapahtuvaa toimintaa, kunta voi kuntalain 129 §:n 2 momentin mukaan edelleen taata. Tällaista toimintaa voi olla esimerkiksi niin kutsutuilla luonnollisilla monopoleilla, kuten esimerkiksi kuntien alueella toimivilla vesiosuuskunnilla.

Euroopan yhteisön valtioneuvostojen mukaisesti valtio ei voi myöntää tukea, joka vääristää kilpailua (Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen 107 artikla). Valtioneuvostojen mukaan SGEI-palvelut ovat kuitenkin yleisiin taloudellisiin tarkoituksiin liittyviä palveluita. SGEI-palvelut eroavat muista palveluista siten, että viranomaisten on turvattava niiden tarjonta kaikissa olosuhteissa, vaikka markkinoilla ei aina olisi riittävästi palvelun tarjoajia. Esim. kunnallisen infran ylläpito katsotaan SGEI-palveluksi.

Kuntalain mukaan kunnan on arvioitava päätöksenteossaan seuraavia näkökohtia:

- lainan tai takauksen vaikutus kunnan kykyyn vastata sille laissa säädetyistä tehtävistä
- arvio taloudellisesta riskistä
- arvio vakuuksista

- arvio yrityksen toiminnasta markkinoilla ja markkinoiden toimivuudesta po. toiminnassa

Kunnan on lisäksi otettava huomioon, mitä Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen 107 ja 108 artiklassa säädetään. Kyseessä on EU:n valtiontukisääntelyä koskevat linjaukset.

Valtiontukisäännösten mukaan on huomioitava, että

1. lainanottaja ei ole taloudellisissa vaikeuksissa;
2. takauksen laajuus voidaan myöntämishetkellä mitata asian mukaisesti;
3. takaus ei kata enempää kuin 80 prosenttia lainasaamisten tai muun rahoitussitoumuksen määrästä;
4. takauksesta maksetaan markkinaperusteinen hinta.

Seuraavassa arvioidaan kuntalain mukaisia kysymyksiä.

Lainan tai takauksen vaikutus kunnan kykyyn vastata sille laissa säädetyistä tehtävistä

Suonenjoen kaupungin omavelkainen takaus ei vaaranna kaupungin kykyä selviytyä sille säädetyistä tehtävistä. Nyt nostettavalla uudella lainalla maksetaan pois aikaisemmin nostettu ja korkeammalla lainamarginaalilla oleva yhtiön laina. Lisäksi lainan maksuohjelmaa muokataan niin, että yhtiön taloudellinen asema ja maksukyky paranee nykyiseen velkamäärään nähden. Kokonaisuudessaan kaupungin takausten määrä kasvaa vesitornin investointiin kohdentuvan lainaosuuden verran. Eli vajaat 1,0 milj. euroa.

Arvio taloudellisesta riskistä

Lainatakaus ei vaaranna kaupungin kykyä vastata sille laissa säädetyistä tehtävistä. Kyseessä on 100 prosenttisesti kaupungin omistama yhtiö.

Arvio vakuuksista

Takaukselle ei vaadita vastavakuutta. Kaupunki omistaa 100 prosenttisesti yhtiön osakekannan ja käyttää määräysvaltaa yhtiön toimintaan.

Arvio yrityksen toiminnasta markkinoilla ja markkinoiden toimivuudesta po. toiminnassa

Takauksen myöntämiselle ei ole vaikutusta markkinoiden toimivuuteen Suonenjoen kaupungin alueella.

Vesi Oy tuottaa kunnallisen infran rakentamisen ja ylläpidon sekä vesihuollon palveluja Suonenjoen kaupungin alueella ja markkinoilla ei ole muita toimijoita. Tuotetut palvelut ovat yhteisölle ja yhteiskunnallisesti merkittäviä ja markkinat eivät nykyisessä tilanteessa pysty niitä tyydyttävästi tuottamaan.

Takauksen hinta

Kyseessä on kuntakonsernin kuuluva yhtiö, joka toteuttaa osaltaan kunnallisen infran rakentamisen ja ylläpidon sekä vesihuollon palveluja Suonenjoen kaupungin alueella. Tuotetut palvelut ovat yhteisölle ja yhteiskunnallisesti merkittäviä. Lisäksi kyseessä on lainojen uudelleen järjestely, joten jo aikaisemmin nostetusta lainasta on maksettu kaupungille

vaadittava takausprovisio. Takausmäärää ja hintaa on tarkasteltava näiden seikkojen valossa.

Takauksesta kaupunki perii yhtiöltä 1,0 %:n kertaperusteisen takausprovision. Uudelle nostettavalle lainalle takausprovisio on ollut valtuuston päätösten mukaisesti 1,5 %:a.

Omavelkainen takaus määritelmällisesti (takauslaki 361/1999 § 2) tarkoittaa sitä, että takaaja vastaa päävelasta niin kuin henkilökohtaisesti vastuussa oleva velallinen. Samaisen lain § 4:ssä sanotaan kuitenkin, että ”takaus katsotaan annetuksi velan pääomasta, jollei ole sovittu, että takaus koskee myös korkoa tai muita liitännäiskuluja”.

Rahoittajan edellyttämän takausohjeistuksen mukaisesti:

- Takauspäätöksessä tulee olla maininta, että takaus kattaa lainan pääoman lisäksi korot, viivästyskorot, kulut sekä muut mahdolliset lainan liitännäiskustannukset.
- Takaus tulee antaa 100 %:n omavelkaisena takauksena.
- Takauksen tulee olla täysimääräisenä voimassa niin kauan, kunnes kaikki päävelkasitoumuksen mukaiset velallisen vastuut on lopullisesti ja peruuttamattomasti maksettu luotonantajalle takaisin.
- Takauksen tulee olla takauksensaajalle ehdoton.
- Takauspäätöksen on oltava lainvoimainen ja hallinto-oikeuden lainvoimaiseksi vahvistama.

Ehdotus

Kaupunginjohtaja ehdottaa, että kaupunginhallitus päättää esittää kaupunginvaltuustolle, että Suonenjoen kaupunki antaa 100 %:n omavelkaiseen takaukseen Suonenjoen Vesi Oy:n enintään 4.500.000 euron suuruiselle lainalle, mikä nostetaan Pohjois-Savon Osuuspankista. Lainan tarkemmat yksityiskohdat sovitaan tarjouksen mukaisesti yhtiön ja pankin välisellä velkakirjalla.

Suonenjoen kaupungin takaus kattaa (takauslaki 361/1999) otettavan lainan pääomineen, korkoineen, viivästyskorkoineen ja mahdollisine kuluineen sekä muut mahdolliset lainan liitännäiskustannukset. Takaus on täysimääräisesti voimassa niin kauan, kunnes kaikki päävelkasitoumuksen mukaiset velallisen vastuut on lopullisesti ja peruuttamattomasti maksettu luotonantajalle takaisin. Omavelkainen takaus on takauksensaajalle ehdoton.

Takauksesta kaupunki perii yhtiöltä 1,0 %:n kertaperusteisen takausprovision. Vastavakuutta ei vaadita 100 prosenttisesti kaupungin omistamalta yhtiöltä.

Päätös

Kaupunginhallituksen 1. varapuheenjohtaja Pia Pentikäinen ja kaupunginhallituksen jäsen Mikko Suihkonen poistuivat kokouksesta asian käsittelyn ja päätöksenteon ajaksi esteellisenä (yhteisöjäävi, päätöksentekoon liittyvän yhteisön päätöksentekoelimen jäsen) klo 17.36.

Ehdotus hyväksyttiin.

Mikko Suihkonen palasi takaisin kokoukseen klo 17.45.